

et exitum quaquaversum prohibentem invenit. Vehemens autem amor, quo agitabatur, adeo eam excæcavit, ut oculos mentis aperire nequiret, ad iterata vice sibi recurrens tam manifestum divinæ pietatis miraculum. Tandem vero cum omnes tentando monasterii portas, in cunctis obvium habuisse grande hoc crucifixi apparentis spectaculum, ad pedes statuæ cujusdam Beate Virginis prostrata, quod nusquam exitum invenire posset, coram eadem lamentata fuit. A qua imagine alapam adeo fortiter sibi impactam recepit, ut velut mortua in terram corruerit, ibidemque ad horam usque Matutini celebrandi permanserit. Vocibus autem reliquarum sororum cantantium exergefacta, ac de errore suo resipiscens, suum amaris cum lacrymis confessa est peccatum, atque immensus agnovit Christi beneficium, qui per aspectum crucifixionis suæ, eidem objectum, ab hac carnalitatis abyso, in quam præcipitare decreverat, misericorditer retraxit et eripuit. Apud Oseam sacer textus obscenæ amoris vehementiam in hæc verba describit¹: *Vadam post amatores meos.* At vero quonam putatis modo Deus misericordia hujus amatricis insipientiam, carnalique concupiscentiæ impetum repressit? Mox ibidem Deus in hæc verba loquens introducitur: *Propter hoc ecce ego sepiam viam tuam spinis, et sepiam eam maceria, et semitas suas non inveniet.* At vero quidnam Deus hisce verbis significare intendit? Num forte sepiam aliquam ex implexis spinis et dumetis, vel maceriam ex faxis fabricare decreverat Nequaquam; quia qui ab hujus libidinosi appetitus vehementia se seduci permittit, muros transilit, sepesque ex spinis congestis formatas plane diruit; nec ullum est periculum, quod forti non subeat animo. Potius igitur in memoriam revocandum est quod Salvator noster voluptates spinis similes esse dixerit²: *Quod autem in spinas cecidit, hi sunt, qui a voluptatibus vita euntes suffocantur.* Hisce autem voluptatum spinis Deus illas contraponit spinas, quibus dilecti Filii sui tempora nostri amore transfixa fuere, ut harum consideratione omnis nostra passio, quantumvis illa effrænis sit, compescatur, et fugetur. Cum vero dicit: *Sepiam eam maceria, ad ejusdem Filii sui alludit vulnera, de quibus in Canticis dicitur³: In foraminibus petræ, in caverna maceria.* Et vero scitisne causam, cur Redemptor noster in prædicta sanctimoniali *ad litteram* adimpleret, quod apud eumdem Prophetam subjunctione, scilicet: *Et semitas suas non inveniet?* Nimirum quia erga amaram Christi passionem admodum devota fuerat; solita enim erat ad ejus honorem quotidie magna cum mentis applicatione certas ad Deum fundere orationes, aliaque pia exercitia instituere: « *Ad ejus enim crucem pertinet,* » ut

¹ OSE., II, 6. — ² LUC., VIII, 19. — ³ Cant., I, 14.

S. Anselmus ait⁴, « quod etiam nos in ejus corpore crucifigamus mundo ubi intelligitur omnis coercitio malarum concupiscentiarum. Omnia vitia carnis et spiritus mortificat crux Christi, ut vivere faciat in virtutibus, quia ipse pro peccatis nostris crucifixus est, ut nos redimeret ab omni iniuitate et a cruciatibus æternis salvaret. Hæc et alia multa discuntur in Christo crucifixo. »

5. — Raphael archangelus Tobiae juniori pro amissio oculorum lumine recuperando, sequens tradidit optimum remedium; ait enim⁵: *Fel valet ad ungendos oculos, in quibus fuerit albugo, et sanabuntur.* Porro omnes peccatores in obscuro ambulant et tenebras diligunt juxta illud⁶: *Qui male agit, odit lucem.* Specialius vero hanc cæcitatem homines carnales contrahere et diligere solent; oderunt enim matutini diluculum, ne in suis impudicitiis a solis radiis deprehendantur. Unde apud Ecclesiasticum unus ex illis dicit⁷: *Quis merredit? Tenebrae circumdant me, et parietes cooperiunt me, et nemo circumspicit me: quem vereor?* Ad hanc igitur illorum cæcitatem curandam, fel oculis applicitum opportune deservet. At vero qualenam fel illud esse debet? Hugo cardinalis respondet⁸: « *Fel est passionis Christi amaritudo.* » Mortis enim et passionis Christi seria meditatio, ad carnem reprimendam frænum est potentissimum; ac proinde S. Bernardus sequens tradit salutare monitum⁹: « *Quoties te sentis turpibus cogitationibus pulsari, et ad illicitam delectationem allici, toties pone ante mentis oculos, quomodo Christus in cruce crucifixus est pro te.* »

6. — Observastisne aliquando, quemnam diem incarnata et increata Sapientia, inter omnes totius septimanædies pro consummanda amara passione sua specialiter selegerit? Nimirum inter omnes septem qui sua a variis planetis sortiuntur nomina, solum sibi elegit diem Veneris, qui a Venere sortitus est dies, nomen, quæ, ut poeta fabulantur, lascivi amoris dea et præses existit. Hoc autem eo præcipue mysterio fecit, ut per excessivam cruciatuum suorum penalitatem, venereum specialiter in humano genere aboleret concupiscentiam. Unde S. Bernardus alio in loco de Christo crucifixo ait¹⁰: « *Et hæc intuens, qui dicitur christianus, propriis nihilo minus voluptatibus indulgere, nullatenus eru bescit.* » Sancta Maria Ægyptiaca septemdecim annorum spatiolascivam duxerat vitam, atque in impudicitiæ sua sordibus ad fauces usque semper immersa fuerat. Tandem cum se in solemní crucis festo Hierosolymam contulisset, non ut sacrosanctum hoc lignum adoraret, sed potius ut veluti quoddam Veneris idolum a majori lascive amantium multitudine: « *Ad ejus enim crucem pertinet,* » ut

⁴ S. ANSEL. — ⁵ TOB., VI, 9. — ⁶ JOAN., III, 29. — ⁷ Ecli., XXIII, 26. — ⁸ HUG. CARD., in Tob. — ⁹ S. BERN., de inter. domo. — ¹⁰ ID., in Declam.

dine adoraretur; accidit, ut dum in limine Ecclesiæ ad ingrediendum in eam constituta esset, se magno cum impetu ab invisibili quadam manu ab eadem repellere sentiret: cumque ad penetrandum in Ecclesiam novos adhiberet conatus semperque eamdem experiretur invisibilem repulsam, tandem in semetipsam reversa, interiusque a Deo illustrata, et compuncta fuit, consideransque gravissimam quam cruci et passioni Christi, per vitæ suæ turpitudines, irrigaverat injuriam, inviolabiliter sibi sua detestari et deploare peccata, veramque et perseverantem aggredi pœnitentiam proposuit; moxque ingenti cum facilitate eamdem ingressa Ecclesiam, sacrosanctum illud venerata est lignum, quod animam ejus instar columbae puram et immaculatam reddiderat. Unde mihi videor audire pœnitentem hanc Ægyptiacam sui similem carnibus amoribus deditam animam sequentibus S. Bonaventuræ verbis exhortantem¹: « *Si, o anima, carnem diligis, nullam carnem nisi carnem Christi, ames. Hæc enim pro tua, et totius humani generis salute est super aram crucis oblata, cuius passionem in corde rumines quotidie.* »

7. — P. Bollandus Angelam de Fulginio sequens de cruce Salvatoris testimonium perhibuisse scribit²: « *In aspectu crucis data est mihi major cognitio, quomodo Christus mortuus fuerit pro peccatis nostris, et tunc recognovi omnia peccata mea cum dolore maximo, et sentiebam, quod ego crucifixram eum. In ista cognitione crucis dabatur mihi tantus ignis amoris, et compunctionis, quod stando juxta crucem, expoliavi me omnibus in proposito, et totam me obtuli ei; et quamvis cum timore, tamen tunc promisi ei observare perpetuam castitatem, et non offendere cum aliquo membrorum meorum, accusando de præteritis mea membra signillatim.* » De venerabili et vere apostolico viro Joanne de Avila celeberrimo divini verbi ministro, spiritualisque vitae eximio directore, legitur³, quod inter alias ejus austeritates, hæc quoque una fuerit, quod videlicet ex singulis septimanis duas elegerit noctes, scilicet diei Jovis et Veneris, easdemque amarit Christi passionis honori consecrari: « *Quibus vel somnum omnino excludebat, vel certe si pusillum quid temporis illi esset tribuendum, sarcenorum fascibus incumbens obdormiscebatur; illud dietitare solitus inter suos: mirari se, qui tristissima ea nocte, alto ac profundo somno, nedum voluptatibus, homines possent indulgere, quam, ut nobis paternam expediret indulgentiam omnibus cumulatam incommodis Christus Dominus traducere voluisse.* » Cæsarius Heisterbacensis de religioso quodam Hemmenrodensi,

¹ S. BONAV., Stim. amor., c. 1. — ² BOLLAND., 4 jan., fol. 188. — ³ RHO, Hist. virt., I, III, c. 1, § 2.

estate quidem juvete, sed virtutibus projecto, cui Deus multa dona contulerat, quique in meditanda passione Dominica admodum devotus erat, refert⁴, quod laborabat multiplici luxuriantis carnis molestia. Nec est, quod de hoc scandalizemini, siquidem etiam apostolus, qui dixerat⁵: *Mihi autem absit gloriari, nisi cruce Domini nostri Jesu Christi.* Et iterum⁶: *Ego stigmata Domini mei in corpore meo porto, nihilominus lamentabatur, dicens:* *Datus est mihi stimulus carnis meæ: quia ut saepius audivisti, Non nocet sensus, ubi non adest consensus.* Huic inquam, bono religioso, ut refert idem Cæsarius, idipsum, quod S. Paulo acciderat evenit: siquidem « *Diabolus ei de temptationibus ordinabat interitum, sed Dominus ex iisdem dicti religiosi parabat profectum.* » Dum idem Dei servus die quadam in ferventi esset oratione positus: « *Dominus Jesus stans ante eum vel potius, quasi pendens in cruce servum suum amplectatus est, et tanquam praecordiale sibi in signum mutua familiaritatis eum ad pectus sunm attrahendo compescuit.* »

8. — In Genesi legitur, Jacobo patriarchæ Josephi filii sui tunicam exhibitam fuisse sanguine totaliter conspersam⁷: *Quam cum agnoverisset Pater, ait: Tunica filii mei est: fera pessima comedit eum, bestia devoravit Joseph: scissisque vestibus induitus est cilicio, lugens filium suum multo tempore.* Quæ historia in sensu morali nobis indicat, quod mox ut in nobis experimur, Josephum, quia viva quædam fuit honestatis et pudicitiæ effigies, a pessima carnis concupiscentiæ fera dilacerari, recurrentum sit ad cilicia, ad suspiria, ad rigores, et ad austritates corporales. Et quidem ut ad hoc faciendum nec non ad hujus virtutis custodiā agendam anime mur, et extimulemur, oculi nostri in veri Josephi Salvatoris non jam Ægypti, sed totius mundi, sacratissimam humanitatem sunt defigendi: *Nam qui sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis et concupiscentiis.* Nulli ignotum est, quod in hemorrhissa contigit miraculum, quæ post perpessum duodecim annis continuis acerbum sanguinis fluxum qui multis medicinarum et medicorum dispendiis haudquaquam curari potuit, tandem ad vestem Redemptoris accessit, et tetigit fimbriam vestimenti ejus. Hujus autem infirmitatis mysterium S. Thomas Aquinas exponit, dicens⁸: « *Patitur fluxum sanguinis, propter fluxum carnarium delectationum.* » Ad hunc vero fluxum sistendum et exsiccatum, unicum et potens est remedium, si quis per seriam meditationem, mortem et passionem Christi tangat et ruminet; siquidem ut S. Antonius de Padua exponit⁹: « *Vestimentum Christi ipsius est caro, de qua Isaías*

⁴ CÆSAR., I, VIII, c. 1. — ⁵ GAL., VI, 4. — ⁶ ID., 17. — ⁷ II COR., XII, 7. — ⁸ Gen., XXXVII, 33. — ⁹ MATTH., IX, 20. — ¹⁰ S. THOM., in Dom. 27 post Pent. — ¹¹ S. ANT. DE PAD., Dom. post Pent.

« LXIII : *Quare rubrum est indumentum tuum?* Jesus
« torcular, id est, pressuram crucis solus vesti-
« mentum sanguine rubricavit. Hujus vestimenti
« fimbria est ipsa passio, quæ animam liberat
« a sanguinis profluvio : contra enim carnis vitia
« summe valet memoria passionis Christi. »

DISCURSUS XI.

EX QUO SALVATOR NOSTER PER MORTEM SUAM DIVINE
JUSTITIE SATISPECIT, EAMQUE PLACAVIT, SECURAM
NOBIS VENILE PECCATORUM NOSTRORUM OBTINENDÆ
SPEM PRÆSTITIT.

IDEA SERMONIS. — 1. Passio Christi in statera divinae
justitiae appensa, multum præponderat totius mundi
peccatis. — 2. Aspersio sanguinis Christi infinitis
modis efficacior est ad delenda peccata nostra, quam
olim fuerit aspersio cineris vitulae et sanguinis hir-
corum. — 3. Cur spinea corona a capite Christi
nunquam fuerit sublata. Sanguis Agni occisi, quo in
Ægypto tingebarunt limina domum Hebraeorum
figuravit sanguinem Christi. — Christus pro impiis
mortuus est, ut illos redimeret et mundaret. — 4.
Per holocaustum in arca crucis oblatum Deus fuit
placatus, et nos a maculis nostrorum peccatorum
emundati. — 5. Christus in cruce delevit chirograp-
hum decreti nostrae damnationis. — 6. Licit nos
peccatis nostris Christum crucifiximus, secure ta-
men in nomine ipsius veniam, flagitare possumus. —
7. Virtus passionis Christi anima applicata illam a
ponens Purgatorii eximit. — 8. Peccator in fossa vulne-
rum Christi absconsus, securus est a Dei suppicio.
Quare a Christo sanandi adducti ad illum fuerint
vesperi.

Utinam appendenterentur peccata mea, quibus iram merui, et calamitas, quam patior, in statera : quasi arena maris hæc gravior appareret. Job, vi, 1.

1. — Credibile est, patientissimum Jobum in spi-
ritu Prophetico prævidisse dolores et tormenta
Filiæ Dei cruce tolerata, quibuscum omnia nostra
persoluta sunt debita; quia ipsamet sancta Dei
Ecclesia a Spiritu Sancto directa, patibulum in quo
Redemptor suspensus fuit, stateram appellat, di-
cens : *Beata cuius brachis sæculi peperit pretium,*
statera facta corporis. Et S. Anselmus ait¹ : « Utinam
« Domine, appendas in statera peccata, quibus iram
« merui, et calamitatem quam pro nobis passus
« est innocens Filius tuus : certe, Domine, hæc gra-
« vior apparebit, et magis digna, ut per ipsam
« effundas super nos misericordiam tuam, quam
« sint illa, ut pro peccatis nostris contineas in ira
« misericordias suas. » Possumus quoque meditari,
quod Redemptor assumptis in se omnibus totius
humanæ generis peccatis² : *Peccata nostra pertulit*
in corpore suo super lignum, ad æternum Patrem
*suum se convertens, in hæc verba eudem alloqua-
tur. Utinam me in mystica crucis meæ statera sus-*

¹ S. ANSEL., *Diat. de Pass.*, c. 15. — ² I PETR., II, 24.

pendas, ut discernere queas, annon majus sit
pœnissimæ Passionis meæ lytrum, quo genus
humanum redemi, quam sit immensum culparum
humanarum debitum. Nam ut S. Augustinus ait³ :
« Delicta nostra Christus sua delicta fecit, ut justi-
« tiam suam, nostram justitiam faceret. » Et ideo
Redemptor ait : « Calamitas quam patior, in state-
« ram appensa, quasi arena gravior appetat. — In
« statera namque divinæ justitiae, » ut ait Lyranus⁴ :
« Passio Christi præponderat peccata humanæ na-
« turæ. » Et ideo Redemptor noster apud S. Joa-
nen, x, 10, apertis verbis declarat, inquiens⁵ :
« Ego veni; ut vitam habeant, et abundantius habeant.
S. Bernardus ad illa se reflectens Apostoli verba⁶ :
« Propter nimiam charitatem, etc., exclamat in-
« quiens⁷ : « Vere nimiam, quia modum superat, et
« plane supereminet universis. » Cum enim pro
innumerabilium peccatorum nostrorum expiatione,
unica duntaxat sanguinis stilla sufficeret, ipse inte-
grum sanguinis torrentem effundere voluit. Et ideo
Psalmista ait⁸ : *Copiosa apud eum Redemptio* : « Co-
« piosa siquidem (inquit alibi idem mellifluus
« doctor) non gutta, sed unda sanguinis, per quas
« que corporis partes emanavit. »

2. — *Peccata quibus iram merui.* Quantum heu
peccata nostra, quæ a pomi vetiti præmorsu suum
habuere principium, atque per quinque millia
annorum, et amplius continuata, in numero sine
numero erant, divinam exacerbaverant justitiam?
Nunc vero, ex quo Apostolus ait⁹ : *Sine sanguinis*
effusione non fit remissio : quis de venia desperabit?
Quis sibi certo non persuadebit, Dei placata esse
iracundiam, per totius sanguinis Agni immaculati
cpiosissimam effusionem? Idem Apostolus in eodem
capite paulo ante tale formaverat argumentum¹⁰ :
« Si enim sanguis hircorum, et taurorum, et cini vitulæ
aspersus, inquinatos sanctificat ad emundationem
carnis quanto magis sanguis Christi qui per Spiritum
Sanctum semetipsum obtulit inimaculatum Deo, emun-
dabit conscientiam nostram? » Enim vero Deus olim
in antiqua lege pro expiandis peccatis sequentem
statuerat legem¹¹. Nam comburenda erat vacca
quædam ruffa, cuius cineres vasi eidam aqua viva
referto infundebantur, qua demum illi converge-
bantur, qui immundi erant; quamvis hi ab immun-
ditia sua hoc modo aspersi, nondum censebantur
purificati, nisi postquam sol occupubisset. Circa quam
legem sciendum est, quod ut S. Paulus declarat,
hæc aspersio illas duntaxat tollebat labes, quæ per
transgressiones legales contractæ fuerant, id est,
quia cadavera, vel aliud quidpiam in lege vetitum
tetigerant, non vero fab interna conscientiae
immunditia liberabat. Et ideo Apostolus ait : *Inquina-*

¹ S. AUG., in Ps. XXI. — ² LYRAN., ib. — ³ JOAN., X,
10. — ⁴ S. BERN., serm. 4 Pass. — ⁵ EPHES., II, 4. —
6 Ps. CXXX, 7. — ⁷ HEBR., IX, 22. — ⁸ ID., 43. — ⁹ NUM.,
91

*tos sanctificat ad emundationem carnis. Omnia autem
hæc in figura contingebant illis. Postquam enim
Filius Dei verus justitiae sol in occasum mortis sue
declinavit, sanguis ejus conscientias nostras ablueret
ecepit, dicente Apostolo : Quanto magis sanguis
Christi emundabit conscientiam nostram? S. Bonaventura
in favorem nostrum eximiam hanc nobis
addicet pollicitationem¹ : « Non potest se Deus
negare, sanguine Christi perfuso. » S. Augustinus
similiter in *Manuali* suo ita scribit² : « Non
« possum terreri multitudine peccatorum meo-
« rum, si mors Domini in mentem venerit, quo-
« niam peccata mea illam vincere non possunt.
« Clavi et lancea clamant mihi, quod vere recon-
« ciliatus sum Christo, si eum amavero. Longines
aperuit mihi latus Christi lancea, et ego intravi,
« et ibi requiesco securus. » Idem sanctus doctor
progreditur declarando mysterium, ob quod Christus
brachiis apertis et extensis crucifigi voluerit;
ait enim⁴ : « Expandit brachia sua in cruce, para-
« tus in amplexus peccatorum. »*

3. — S. Paschalias ingeniose inquirit, cur co-
rona spinea e vertice capitis Christi nunquam fuerit
sublata, cum tamen vestimenta ejus et arundo,
sæpius ab ipso ablata fuerint. Et respondet³ :
« Idecirco ab Evangelista corona spinea non detracta,
« neque deposita dicitur, quia consumpta a capite
« Jesu peccata, ut jam non sint spinæ, recte cre-
« duntur. Sustulit enim ea super venerabile caput
« suum, et abstulit a nobis, ut non sint, ac con-
« sumpsit. » S. Paulus quamdam ex præmissis
deducit consequentiam, quæ nos de plenaria pecca-
torum nostrorum, post mortem Christi consequenda
indulgentia securos constituit : ita enim scribit⁴ :
« Si enim cum inimici essemus, reconciliati sumus Deo,
per mortem Filiæ ejus, multo magis reconciliati salvi-
erimus in vita ipsius; quasi diceret : Si eo tempore
quo homo idololatando, et dæmonem Dei loco ado-
rando, cunctisque iniuritatem generibus habenas
laxando, Deum vel maxime exasperabat, idem
pientissimus Deus nihilominus tunc magis, quam
unquam, compassione erga nos motus est, mittendo
unigenitum Filium suum, ut is nos redimeret,
sibique reconciliaret; quanto magis nunc, postquam
æterno Patri reconciliati sumus, adeo ut deinceps
Filius Dei pro nostra Redempzione opus non ha-
beat, vitam suam pariter, et sanguinem prodigere,
benigno nos oculo aspiciet, si pœnitentes et com-
puncti ad eum recurremus? Deus olim Hebreis
præcepit⁵, ut occisi agni sanguine portarum suau-
rum limina tingerent, ut hanc tinturam videns
exterminator angelus, domus illas, omnibus incolis
illæsis manentibus, pertransiret. At vero quid opus

¹ S. BONAV., *Stim. amor.*, c. 7. — ² S. AUG., *Man.*,
c. 23. — ³ S. PASCHAS., in *Matth.* — ⁴ ROM., X, 10. —
5 Exod., XII,

erat, ut postes domorum hoc tingerentur san-
guine? Num forte sine hoc signo angelus domus
reas ab innocentibus discernere non potuisset.
Respondeo, potuisset utique. At vero Deus in hoc
præcepto certum quoddam innuere volebat mysterium,
videlicet, quod signati sanguine unigeniti
Filii Dei, in monte Calvariae sacrificati, evasuri
simus omnem divinæ indignationis rigorem, Deoque
plenarie reconciliandi. Unde D. Chrysostomus super
illa verba Exodi¹ : *Videbo sanguinem, et transibo,*
nec erit in vobis plaga dispersdens, ita scribit :
« Vides, quod sine sanguine salus esse non poterat,
« neque iis qui per id tempus, neque iis qui in
« novissimis temporibus extiterunt. Nam quemad-
« modum regiæ statuæ, quamvis inanimate sint,
« eos tamen qui ad se configunt, servare solent,
« non quia statuæ sunt, sed quia regem repræ-
« sentant : similiter, et agni sanguis homines salvos
« faciebat, non quia sanguis erat, sed quia sangu-
« nem Christi referebat. » Sanguis enim ille, re-
motus quidam sanguinis Christi typus, et figura
erat : siquidem multa transierunt sæcula, prius-
quam Christus sanguinem suum effunderet, et
tamen populus ille flagella Ægyptios persecutientia
evadebat. Quanto igitur magis et efficacius hunc
effectum operabitur, non jam figura, sed ipsummet
figuratum, quod continuo sine ulla intermissione
in quotidiano missæ sacrificio sanguinem suum in
emolumetum nostrum effundere non cessat? Unde
S. Leo ait² : « Nunc carnalium sacrificiorum varie-
« tate cessante, omnes differentias hostiarum, una
« corporis et sanguinis sui implet oblatio, quoniam
« tu es verus Agnus Dei, qui tollis peccata mundi.
« Confiteamur igitur, quod beatus magister gen-
« tium Paulus apostolus gloriosa voce confessus est,
« dicens : *Fidelis sermo, et omni acceptione dignus,*
« *quia Christus Jesus venit in hunc mundum, pec-
« catores salvos facere.* Hinc enim mirabilior est
« erga nos misericordia Dei, quod non pro justis,
« neque pro sanctis, sed pro iniquis et impiis
« Christus mortuus est. » Apostolus ad Titum scribi-
ens, finem declarat, ubi quem Dei Filius in cruce
patibulum fuerit suspensus, inquiens³ : *Dedit*
semetipsum pro nobis; ut nos redimeret ab omni
iniquitate, et mundaret. Similiter in Epistola ad
Ephesios scripta insinuatoris finem, ob quem
Redemptor noster se æterno Patri in peccatorum
nostrorum expiationem in sacrificium obtulerit, hac
loquendi phrasí utitur⁴ : *Dilexit nos, et tradidit*
semetipsum pro nobis oblationem et hostiam Deo in
odorem suavitatis. Et vero nullum unquam sacrificium
majorem cœlum versus exhalavit odoris frag-
rantiam, præterquam hoc crucis sacrificium; unde
Ecclesia hunc semper ritum retinuit, quod scilicet

¹ D. CHRYSOST., in cat. *Exod.* Lippom. — ² S. LEO,
s. 8 de Pass. — ³ TIT., II, 4. — ⁴ EPHES., V, 2.

in oblatione calicis hæc verba proferre soleat¹: *Offerimus tibi, Domine, calicem salutaris, tuam depre- cantes clémentiam, ut in conspectu divinæ Majestatis tuæ pro nostra et totius mundi salute, cum odore suavitatis ascendat.*

4. — In quonam, obsecro, consistebat sacrificium, quod Noe ex arca egressus Deo obtulit? Sacer textus ait²: *Tollens de cunctis pecoribus, et volu- cribus mundis, obtulit holocausta super altare.* Subditque sacer Chronista: *Odoratusque est Dominus odorem suavitatis, et ait: Nequaquam ultra male- dicam terræ. Quanto igitur majoris valoris et effi- caciæ, ad continenda divinæ iracundiæ adversus hominem directa fulmina, erit victima illa unigeniti Filii æterni Patris, in altari crucis oblata?* Per hanc namque verificatur Propheticum illud oraculum³: *Benedixisti, Domine, terram tuam, avertisti captivitatem Jacob: remisisti iniquitatem plebis tux, operuisti omnia peccata eorum: mitigasti omnem iram tuam, avertisti ab ira indignationis tuæ.* Jere- mias Propheta olim Deum interrogabat, dicens⁴: *Numquid carnes sanctæ auferent a te malitias tuas?* Et merito quidem id sciscitabatur, quia tametsi in templo Hierosolymitano carnes arietum, taurorum, vitulorum, boum, aliorumque similium animalium igne conflagrarent, et pro peccatis immolarentur, ex se ipsis tamen nullam unquam habuere virtutem, vel unicam duntaxat culpam expiandi, quia sacrificia illa gratiam nequaquam conferebant sanctificantem. At vero de hoc sacrificio passionis Christi Apostolus asserit, dicens⁵: *Una oblatione consummavit in sempiternum sanctificatos.* Similiter Ecclesia in hymno quodam de passione Domini ita canit: *Mite corpus perforatur, sanguis, unda pro- fluit, terra, pontus, astra, mundus, quo lavantur flumine.* S. Anselmus Passionem Dominicam devotis hisce veneratur affectibus, dicens⁶: « Adoramus te « pretiosum redemptionis nostræ pretium, hostia « pacifica, quæ sola odoris tui inæstimabili suavi- « tate, Patrem, qui in altis habitat, ad respicien- « dum humilia inclinasti, et filiis iræ placabilem « reddidisti. » Idem sanctus Archipræsul in codem Dialogo, c. 14, æternum Patrem hisce pariter de- votis alloquitur affectibus⁷: « Esto placabilis super « multitudinem malitiae nostræ. Ecce vox sangui- « nis fratris nostri Jesu clamat ad te de cruce. » Sed longe alter, quam olim clamarit sanguis Abel; hic enim vindictam deposcebat, de illo sumendam, qui eum effuderat; hic vero innocens Redemptoris sanguis, ab æterno Patre affectuose et efficaciter implorat veniam pro illis ipsis, qui sanguinem illum tanta cum impietate, non solum e venis, sed ex omni parte lacerati corporis sui extraxerunt. S.

¹ Gen., VIII, 20. — ² Ps. CXXXIV. — ³ JEREM., XI, 15. — ⁴ HEB., X, 14. — ⁵ S. ANSELM., ib., c. 2. — ⁶ ID., ib., 14.

Leo, ut in lectionibus dominicæ Palmarum videre est, in sermone quodam ita scribit¹: « Admisit in « se impias manus furentium, que dum proprio « incumbunt sceleri, famulatæ sunt Redemptori; « cuius etiam circa interfectores suos tanta erat « pietatis affectio, ut de cruce supplicans Patri, « non se vindicari sed iis postularet ignosci. » Quod si igitur tanta cum sollicitudine pro illis, qui actualliter sanguinem ipsius effuderant ad eundem conculeandum, veniam impetrare contendit, quando sollicitior futurus erit in salvandis illis, qui eodem sanguine uti desiderant, ut cum eodem propriam suam emundent conscientiam? Idem sanctissimus pontifex paulo ante ad astutum se reflectens serpentem delusum, in hæc verba scribit: « Intulit « supplicium Filio hominis, quod cunctis filiis ho- « minum in remedium verteretur. Fudit sanguini- « nem justum, qui reconciliando mundo, et pre- « tium esset, et poculum. »

5. — S. Paulus ad Colossenses ita scribit²: *Et vos cum mortui essetis in delictis, et præputio carnis vestrae, convivificavit cum illo, donans vobis omnia delicta, delens quod adversum nos erat chirographum decreti, quod erat contrarium nobis, et ipsum tulit de medio, offegens illud cruci; et expolians principatus, et potestates, traduxit confederater palam triumphans illos in semetipso.* Quidnam vero Apostolus hoc loquendi modo insinuare voluerit, quidam optime de Ecclesia meritus doctor, competensque apostolicarum difficultatum interpres, in hæc verba declarat³: « Quid fuerit chirographum, audi. Cum peccasset Adam, et accepisset manu sua de ligno, comedissetque, scriptum est ejus manu peccatum, quod apud se scriptum diabolus habuit. Cum autem in ligno, hoc est, in cruce penderet Christus, et per suas manus clavis vulneraretur, tunc in cruce scriptum illud affixit et delevit. Ipse namque diabolus, qui chirographum illud transgressionis Adam tenebat, tamdiu tenet, donec a cruce in Christo ligaretur. » S. Augustinus quoque in sermone quodam hujus chirographi meminit, dicens⁴: « Cautionem tuam tenebat inimicus, sed eam Dominus crucifixit, et suo cruento delevit. Abstulit debitum tuum, redidit libertatem. » Idem sanctus doctor in Manuali suo vivam nobis acceptæ venia peccatorum spem hisce verbis suggerit⁵: « Per foramina cor- poris patent mihi arcana cordis: patet magnum pietatis sacramentum, patent viscera misericordiæ Dei nostri in quibus visitavit nos oriens ex alto. » Idem ibidem, c. 23, inquit: « Non possum terrori multitudine peccatorum, si mors Domini in mente venerit, quoniam peccata mea illum vincere non possunt. »

¹ S. LEO. — ² COLOSS., II, 13. — ³ S. ATHAN., q. 14. — ⁴ S. AUG., s. 5 in Append. de divers, — ⁵ ID., in Man.

6. — Post mortem Jacobi Patriarchæ, filii ejus, iniuritatum in Joseph fratrem suum commissarum male sibi concii, ut ejus a se ultiō averterent, hoc usi sunt consilio, quod sacer textus in hæc verba enarrat¹: *Timentes fratres ejus, et mutuo colloquentes: ne forte memor sit injuriæ, quam pas- sus est, et reddat nobis omne malum quod fecimus, mandaverunt ei dicentes: Pater tuus præcepit nobis, antequam moreretur, ut hæc tibi verbis illius dice- remus: Obsecro, ut obliviouscaris scelerum fratrum tuo- rum et peccati, atque malitiae, quam exercuerunt in te.*

Protecto si ipissimum veritatem fateri volumus, affirmare utique debemus, nos ipsos fuisse illos, qui Salvatorem nostrum vendidimus, ejusque tradidores fuimus; nostraque peccata, non vero clavos, ipsum in crucis patibulum confixisse; et tamen coram æterno Patre libere, et omni cum fiducia comparare, ab eoque, ut nobis in nomine dilecti Filii sui ignoscat, petere possumus. Nam ipsem Salvatorem noster in cruce moriens, pro remittendis carnificum suorum, et consequenter omnium aliorum peccatorum suorum peccatis, a cœlesti Patre suo veniam expetiit. S. Anselmus eundem æternum Patrem suum obsecrans, inquit²: « Respic « in faciem Christi tui, qui tibi usque ad mortem « obediens factus est, nec recedant ab oculis tuis « cicatrices vulnerum ejus in perpetuum, ut memi- « neris, quantum satisfactionem pro peccatis nos- « tris ab eo suscepemus. »

7. — Sancta Mater Ecclesia saluberrimum hunc ritum introduxit, quod consummata sacramentali absolutione et imposita pœnitenti salutari pœnitentia, absolvens hæc verba subnectat: *Passio Domini nostri Jesu Christi, etc., sit tibi in remissionem peccatorum.* Ludolphus Carthusianus, de hac, per meditationem, et applicationem passionis Christi, peccatorum nostrorum solutione, ita scribit³: « Taliter posset se homo ad hoc applicare (scilicet ad exercitium meditationis Passionis Dominicæ) et de ejus merito, et satisfactione tam devote ad se trahere, ut si mille annis purgari deberet, in brevi de toto liberaretur. » Apud venerabilem abbatem Blosium sequens legitur S. Gertrudi divinitus facta revelatio⁴: « Christus S. Gertrudi ait: « Quilibet poterit respirare in spem veniæ (quamlibet etiam gravi pondere peccatorum se senserit depresso) offerendo Deo Patri meam innocentiam passionem, et mortem. Credat peccator se per hoc obtainere saluberrimum fructum indulgentiæ, quia nullum tam efficax remedium contra peccata poterit in terris haberi, sicut devota memoria meæ passionis. » Idem Blosius hæc B. Henrico Susoni a Christo dicta verba refert: « Anima quæ se multis obstrinxit peccatis poterit

¹ CANT., VIII, 5. — ² JUSTUS ORGELITANUS. — ³ ISA., II, 10. — ⁴ PS. CXXXVIII. — ⁵ S. BERN., S. 61 in Cant. — ⁶ S. AUG., in Man., c. 21. — ⁷ MATTH., VIII, 16. — ⁸ S. HIERON., ib. — ⁹ S. CYPR., de Pass.

« ipsius passionis meæ thesaurum adeo ad se ad- jungere sibique applicare, ut etiamsi vel mille annis punienda sit in Purgatori locis, brevi tempore, et culpam, et pœnam omnem dissolvat, ita ut absque Purgatorio libera commigret in cœlum. »

8. — Justus Orgelitanus illa Canticorum verba¹: *Sub arbore malo suscitavi te, de cruce in hæc verba exponit²: « In odorifero crucis patibulo, ubi ego « occubui, hic te a peccatorum interitu suscitavi. »* Isaias propheta unumquemque nostrum hortatur, inquiens³: *Abscondere in fossa humo, a facie timoris Domini.* At vero dicet fortasse quispiam: Numquid Psalmista ait⁴: *Quo ibo a spiritu tuo et quo a facie tua fugiam? Si ascendero in cœlum, tu illic es, si descendero in infernum, ades; si sumpsero, etc., quocumque enim inimicus Dei suum accipiat confugium, nullibi tamen a Dei suppicio immunis erit; qua igitur ratione Isaias suadet, inquiens: Abscondere in fossa humo? S. Bernardus verborum illorum explicat mysterium, inquiens⁵: « Et si intellexerimus fos- « sam humum illam, que ait: Foderunt manus « meas et pedes meos; non erit ambigendum de « sanitate in ea citius adipiscenda animæ vulneratæ, « quæ in ea demorabitur. Quid enim tam efficax « ad curandæ conscientiæ vulnera, nec non ad « purgandam mentis aciem, quam Christi vulne- « rum sedula meditatio. » S. Augustinus in Ma- nuali suo ait⁶: « Tuta et firma requies est infir- « mis et peccatoribus in vulneribus Salvatoris: « securus illie habito, patent mihi viscera per « vulnera; quidquid mihi deest, usurpo mihi ex « visceribus Domini mei, quoniam misericordiæ « affluunt, nec desunt foramina, per quæ effluent. »*

Porro apud S. Marcum multi ad Christum addu- cuntur infirmi, ut pristinæ restituantur sanitati: at vero tempus velim, observetis, quo adducti fuere; dicit enim sacer textus⁷: *Vespere autem facto, obtulerunt ei multos dæmonia habentes, et ejiciebat spiri- tus verbo, et omnes male habentes curavit.* At vero hujus mysterium S. Hieronymus declarat, inquiens⁸: « Omnes non mane, non meridie, sed vespere curantur, quando sol occubiturus est, quando granum tritici in terra moritur, ut mul- tos fructus afferat. » S. Cyprianus ait⁹: « Vulneri sane tam putrido et antiquarum cicatricum fæ- tori non inveniebatur medicamentum conveniens, nisi unguento sanguinis hujus plaga vetus lini- retur et malagmate carnis in cruce extensæ siccarentur venena, quæ calcaneo primi hominis, et omni posteritati ejus serpens ille seductor an- tiquus infuderat. »